

Nigeria

ciekawostki | geografia | kultura | religia

Geografia

Mapa Nigerii (fot. Encyclopaedia Britannica)

01 Nigeria, położona w zachodniej Afryce, jest największym krajem pod względem liczby ludności na kontynencie i jednym z najważniejszych krajów w regionie. Graniczy z Beninem na zachodzie, Nigrem na północy, Kamerunem na południowym wschodzie oraz Czadem na północnym wschodzie. Od południa ma dostęp do Oceanu Atlantyckiego. Stolicą Nigerii jest Abudża, jednak największym miastem kraju jest Lagos.

Lasy namorzynowe w okolicy Lagos (fot. Patrycja Kozieł)

02 Powierzchnia kraju to około 923 769 km², co czyni go jednym z największych krajów w Afryce.

03 Nigeria jest najbardziej zaludnionym krajem w Afryce, z populacją przekraczającą 220 milionów mieszkańców. Nigeria jest federalną republiką, składającą się z 36 stanów i Federalnego Terytorium Stolicy (Abudża). Głową państwa jest prezydent.

Struktura społeczna

- 01** Nigeria jest jednym z najbardziej zróżnicowanych kulturowo krajów na świecie, z ponad 250 etnicznymi grupami i językami. Oficjalnym językiem jest angielski, ale używa się także wielu lokalnych języków, takich jak *yoruba*, *igbo* i *hausa*.
- 02** Główne religie to islam, chrześcijaństwo i rodzime religie afrykańskie. Islam dominuje głównie na północy, podczas gdy chrześcijaństwo jest bardziej rozpowszechnione na południu.

Mężczyźni w codziennym ubiorze *hausa* (fot. Patrycja Kozieł)

Podczas ceremonii w tradycyjnym stroju *hausa* (fot. Patrycja Kozieł)

Zespół artystyczny w tradycyjnych strojach *yoruba* (fot. Patrycja Kozieł)

Gospodarka

01.

Nigeria ma zróżnicowaną gospodarkę, z dominującymi sektorami: rolnictwo, przemysł naftowy i gazowy oraz usługi.

02.

Jest jednym z największych producentów ropy naftowej w Afryce i kluczowym eksporterem ropy na świecie. Eksport ropy jest głównym źródłem dochodów kraju.

03.

W kraju uprawiane są zboża, rośliny oleiste (orzeszki ziemne), kakao, kawa i różne owoce oraz warzywa, np. hibiskus.

04.

Mimo bogactwa zasobów większość ludności żyje w ubóstwie. Mieszkańców kraju dotyczą również problemy takie jak korupcja, niewydolność podstawowej infrastruktury (dostęp do czystej wody i prądu), napięcia etniczne, terroryzm oraz przemoc. Pomimo tych wyzwań, Nigeria ma duży potencjał do rozwoju dzięki swojemu bogatemu zasobowi naturalnemu oraz młodej demografii. Nigeria boryka się z problemami związanymi z nierównościami społecznymi w obliczu rosnącej populacji, a także zanieczyszczeniem środowiska, w tym zanieczyszczeniem powietrza i wód.

Targowisko w Kano (Patrycja Kozieł)

Kultura popularna

01.

Nigeria jest znana z przemysłu filmowego Nollywood, który jest jednym z największych na świecie pod względem produkcji filmowej. Często uznawany za drugi pod względem wielkości po Bollywood w Indiach. Filmy z Nollywood charakteryzują się różnorodnymi tematami, od dramatu po komedię, i mają ogromny wpływ na kulturę i styl życia w miastach oraz w diasporze.

Nike Art Gallery w Lagos (fot. Patrycja Kozieł)

02.

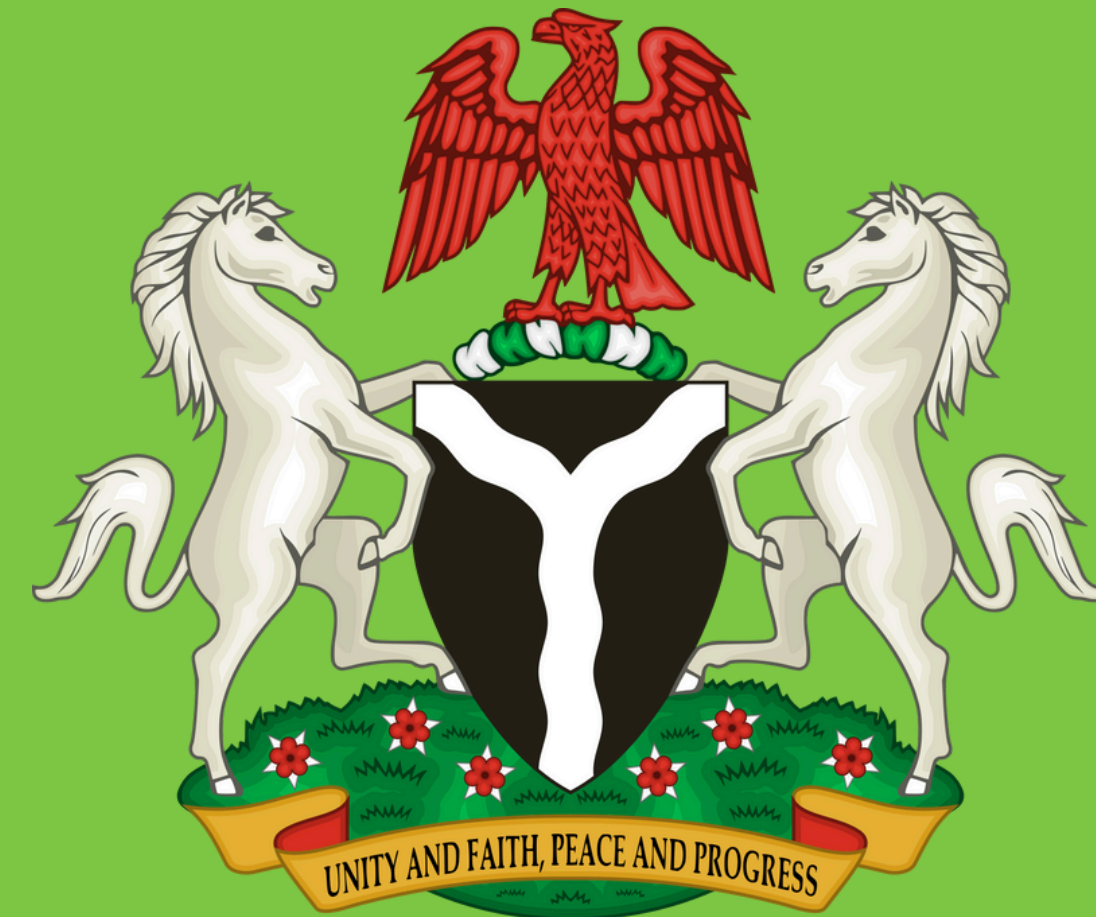
Muzyka afrobeatu, którą reprezentują artyści tacy jak Fela Kuti czy Burna Boy, jest również szeroko uznawana i wpływa na całym świecie. To Lagos jest centrum sztuki i nigeryjskiego przemysłu muzycznego, szczególnie znane jest z rozwoju afrobeatu i muzyki pop, a także z licznych festiwali i wydarzeń artystycznych.

03.

Piłka nożna jest najpopularniejszym sportem w Nigerii, a reprezentacja narodowa (Super Eagles) cieszy się dużymi sukcesami na arenie międzynarodowej. Nigeria ma także silną tradycję w lekkoatletyce.

Historia

- 01** Od starożytności terytorium Nigerii było zajmowane przez różne królestwa i państwa, takie jak Królestwo Beninu, Imperium Oyo oraz Królestwo Kanem-Bornu.
- 02** W XIX wieku, Nigeria stała się obiektem kolonialnych ekspansji europejskich, z Brytyjczykami dominującymi nad regionem.
- 03** Nigeria uzyskała niepodległość od Wielkiej Brytanii 1 października 1960 roku. Co ważne, kraj ten przeszedł przez okresy rządów wojskowych oraz cywilnych, a także zmagał się z konfliktami etnicznymi i regionalnymi, w tym z wojną w Biafrze (1967-1970).

Herb Nigerii

Panorama miasta Kano (Patrycja Kozieł)

Lagos

Lagos (fot. Patrycja Kozieł)

- 01** Lagos jest jednym z najważniejszych i najbardziej dynamicznych miast w Nigerii, a także jednym z największych i najważniejszych ośrodków miejskich w Afryce. Metropolia znajduje się na południowym zachodzie Nigerii, nad brzegiem Oceanu Atlantyckiego.
- 02** Lagos jest jednym z najszybciej rosnących miast w Afryce, z szacunkową populacją przekraczającą 15 milionów mieszkańców w samej aglomeracji, a cała metropolia może liczyć ponad 21 milionów osób.
- 03** Lagos jest też najważniejszym centrum finansowym Nigerii i Afryki Zachodniej. To tutaj znajdują się główne banki, giełdy oraz siedziby licznych międzynarodowych korporacji. Również port w Lagos jest jednym z najruchliwszych portów w Afryce, co czyni miasto kluczowym w handlu morskim.
- 04** Miasto jest również ważnym centrum przemysłowym z rozwiniętym sektorem tekstylnym, budowlanym i technologicznym.

Czy wiesz, że...?

01.

Nigeria jest jednym z najbardziej różnorodnych krajów pod względem języków. Szacuje się, że w Nigerii mówi się ponad 250 językami, z czego najpopularniejsze to hausa, joruba i igbo. Języki te odzwierciedlają bogactwo kulturowe kraju i są używane w różnych kontekstach, od codziennych rozmów po literaturę, muzykę i politykę.

02.

Nigeria jest domem dla wielu gatunków muzycznych, w tym afrobeat, highlife i juju. Afrobeat, popularny styl muzyczny, został spopularyzowany przez Fela Kutiego, który łączył jazz, funk, i tradycyjną muzykę nigeryjską. Obecnie afrobeat zdobywa międzynarodowe uznanie, a artyści tacy jak Burna Boy i Wizkid promują ten styl na światowej scenie.

03.

Nigeria ma ponad 250 grup etnicznych, z których każda ma swoje unikalne tradycje, wierzenia i zwyczaje. Największe grupy etniczne to Hausa, Joruba i Igbo, ale są również mniejsze grupy, takie jak Fulanie, Efik, Kanuri, i Tiv, które bogato przyczyniają się do różnorodności kulturowej i społecznej regionu.

04.

Kuchnia nigeryjska jest zróżnicowana i pełna smaków. Popularne potrawy to *jollof* rice (ryż z przyprawami), *suya* (grillowane mięso przyprawione pikantnym sosem) i *egusi* soup (zupa z nasion melonów). Każdy region Nigerii ma swoje charakterystyczne potrawy, które często są wykorzystaniem lokalnych składników. W kuchni nigeryjskiej używa się produktów lokalnych, w tym: a) zbóż: ryż, kukurydza, proso i sorgo są podstawą diety; b) warzyw: okra, maniok, słodkie ziemniaki i różne rodzaje papryki; c) przypraw: imbir, czosnek, papryczki chili, nadające potrawom wyrazistości i ostrości. Często spożywa się mięso (wołowina, baranina, kurczak) oraz ryby. Mięso w większości kuchni regionalnych stanowi podstawę żywienia. Wiele dań wegetariańskich opiera się na strączkach, takich jak fasola lub groch.

Czy wiesz, że...?

05.

Nigeria jest znana z licznych festiwali, które celebrują różnorodność kulturową kraju. *Festiwal Oszun-Ozogbo* w Oszogbo, poświęcony bogini Oszun, a także festiwal *Eyo* w Lagos, są tylko niektórymi z wielu popularnych wydarzeń, które przyciągają turystów i lokalnych mieszkańców. Do innych ważnych wydarzeń należą: *Festiwal Durbar* – jest to spektakularna parada konna odbywająca się w północnych miastach Nigerii, takich jak Kano i Sokoto, szczególnie podczas Ramadanu i muzułmańskiego święta Eid al-Fitr. Uczestnicy w tradycyjnych strojach demonstrują swoje umiejętności jeździeckie, a festiwal przyciąga tysiące widzów.

06.

W nigeryjskiej kulturze rodzina odgrywa kluczową rolę. Szacunek dla starszych oraz wspólne działania w rodzinie i społeczności są cenione. Wartości takie jak gościnność, lojalność i solidarność są integralną częścią codziennego życia.

07.

Nigeria ma długą tradycję rzemiosła, w tym wyrobów z drewna, brązu, ceramiki i tkanin. Na przykład rzeźby z brązu i terakoty z Królestwa Beninu są znane na całym świecie. Sztuka nigeryjska nie tylko odzwierciedla piękno, ale także ma głębokie znaczenie symboliczne, odnosząc się do historii i religii.

08.

W Nigerii istnieje wiele tradycyjnych wierzeń oraz praktyk religijnych. Mimo że chrześcijaństwo i islam są dominującymi religiami, wiele osób praktykuje także rodzime wierzenia oparte na kulcie bóstw, które są głęboko zakorzenione w kulturze różnych grup etnicznych.

Słynne brązy z Królestwa Beninu
- aktualnie Nigerii
(fot. Patrycja Koziół)

Czy wiesz, że...?

09.

Nigeria ma bogatą tradycję literacką, a wielu nigeryjskich pisarzy zdobyło międzynarodowe uznanie. Literatura nigeryjska dzieli się na dwie główne tradycje: literaturę ustną i literaturę pisaną. Tradycje ustne obejmują opowieści, mity, pieśni i przysłowia, które były przekazywane z pokolenia na pokolenie. Współczesna literatura nigeryjska często czerpie inspirację z tych tradycji, łącząc elementy folkloru z nowoczesnymi tematami. Literatura pisana w Nigerii zaczęła się rozwijać w XIX wieku, ale jej złoty wiek przypadł na drugą połowę XX wieku. Do najważniejszych postaci należą: a) Chinua Achebe, autor powieści „Things Fall Apart” (1958), która jest uważana za jedno z najważniejszych dzieł w literaturze afrykańskiej; b) Wole Soyinka, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (1986), który jest znany zarówno z dramaturgii, jak i poezji; c) Buchi Emecheta, która w swojej twórczości eksploruje rolę kobiet w społeczeństwie nigeryjskim, często na tle kolonializmu i dekolonizacji. W ostatnich latach literatura nigeryjska zyskała na popularności na międzynarodowej scenie literackiej, z wieloma autorami wydającymi swoje prace w języku angielskim i zdobywającymi nagrody literackie. Przykłady to Chimamanda Ngozi Adichie, której powieści, takie jak „Half of a Yellow Sun” i „Americanah”, zdobyły uznanie na całym świecie.

10.

W Nigerii dostępne są różne środki transportu, zarówno nowoczesne, jak i tradycyjne. Najpopularniejsze środki transportu obejmują autobusy, samochody osobowe, taksówki oraz *okada* (motocykle) i *keke* (trójkołowe żółte riksze). W centralnej i południowej części kraju korzysta się także z transportu wodnego.

Zróznicowany transport w Nigerii
(fot. Patrycja Kozieł)

Quiz: Co wiesz o Nigerii?

1. Jak nazywa się festiwal poświęcony bogini Oszun, który odbywa się w mieście Oszogbo?

- a) Durbar
- b) Eyo
- c) Oszun-Oszogbo
- d) Ife

2. Które z poniższych potraw są typowe dla kuchni nigeryjskiej? (Wybierz wszystkie, które pasują)

- a) Jollof rice
- b) Suya
- c) Tzatziki
- d) Egusi soup

3. Co jest charakterystyczne dla Festiwalu Durbar?

- a) Parada łodzi
- b) Taniec masek
- c) Parada konna
- d) Pokaz sztucznych ogni

4. Które wartości są szczególnie cenione w nigeryjskiej kulturze rodzinnej?

- a) Rywalizacja i niezależność
- b) Gościnność, lojalność i solidarność
- c) Dyskrecja i prywatność
- d) Spontaniczność i wolność słowa

5. Rzeźby z brązu i terakoty, znane na całym świecie, pochodzą z którego historycznego królestwa?

- a) Mali
- b) Zulu
- c) Beninu
- d) Ashanti

6. Ile języków szacunkowo używa się w Nigerii?

- a) Około 50
- b) Około 100
- c) Około 250
- d) Ponad 500

7. Który styl muzyczny z Nigerii zdobył międzynarodową popularność dzięki artystom takim jak Burna Boy i Wizkid?

- a) Juju
- b) Afrobeat
- c) Highlife
- d) Fuji

8. Jakie są trzy największe grupy etniczne w Nigerii?

- a) Zulu, Xhosa, Bantu
- b) Hausa, Yoruba, Igbo
- c) Efik, Tiv, Kanuri
- d) Tutsi, Hutu, Igbo

9. Który nigeryjski pisarz zdobył Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury w 1986 roku?

- a) Chinua Achebe
- b) Wole Soyinka
- c) Buchi Emecheta
- d) Chimamanda Ngozi Adichie

10. Który nigeryjski pisarz zdobył Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury w 1986 roku?

- a) Chinua Achebe
- b) Wole Soyinka
- c) Buchi Emecheta
- d) Chimamanda Ngozi Adichie

Quiz: Co wiesz o Nigerii?

Odpowiedzi:

1. c) Osun-Osogbo
2. a) Jollof rice, b) Suya, d) Egusi soup
3. c) Parada konna
4. b) Gościnność, lojalność i solidarność
5. c) Beninu
6. c) Około 250
7. b) Afrobeat
8. b) Hausa, Yoruba, Igbo
9. b) Wole Soyinka

